

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشکده فنی و مهندسی
بخش مهندسی مکانیک

پایان نامه تحصیلی برای دریافت درجه کارشناسی ارشد رشته مهندسی مکانیک گرایش
تبدیل انرژی

شبیه‌سازی جریان گاز طبیعی در کوره‌های آند مجتمع مس سرچشمه

استاد راهنما:
دکتر سید حسین منصوری

مؤلف:
زهرا حاج عبداللہی

تیر ماه ۱۳۹۰

تقدیم به: ساحت ملکوتی فاطمه زهرا (س)

و

تقدیم به استاد بزرگوارم

و

تقدیم به پدر و مادر مهربان و دلسوزم

و

تقدیم به خواهر و برادران عزیز و بزرگوارم که همواره مشوق و مایه دلگرمی ام بوده‌اند

تقدیر و تشکر

بدون کمک و یاری بسیاری از افراد، این پژوهش به سرانجام نمی‌رسید. از همه آنها بسیار سپاسگزارم.

وظیفه خود می‌دانم از کمکهای بی‌دریغ و راهنماییهای ارزشمند استاد گرامیم جناب آقای دکتر سید حسین منصوری که همواره با در اختیار قرار دادن وقت ارزشمندشان در به نتیجه رسیدن این پژوهش همراه من بودند صمیمانه تشکر و قدردانی نمایم. قطعاً بدون تشویقها، حمایتها و رهنمودهای ارزنده ایشان کوششهای من در تنظیم و تکمیل این مجموعه به نتیجه نمی‌رسید.

از خانواده‌ام برای همکاریها، حمایتها و تشویقهایشان که هرگز توانایی جبران آنها را نخواهم داشت سپاسگزارم.

همچنین از سرکار خانم مهندس اسدی‌نژاد و کلیه کارکنان امور تحقیقات و ذوب مجتمع مس سرچشمه، کمال سپاسگزاری را دارم.

در پایان از کلیه کارکنان دانشکده مهندسی و بویژه گروه مکانیک دانشگاه شهید باهنر کرمان تشکر می‌نمایم.

چکیده

در مرحله احیا از گاز طبیعی استفاده می‌شود بنابراین نحوه اختلاط گاز طبیعی با مس مذاب پارامتری مهم در زمینه مصرف گاز می‌باشد. واکنش احیا پس از اختلاط گاز طبیعی با مس صورت می‌گیرد، با توجه به اینکه مس مذاب در فاز مایع و گاز طبیعی در فاز گاز می‌باشد بنابراین شروع واکنش در فصل مشترک بین گاز و مایع خواهد بود. در حال حاضر با توجه به محاسبات ترمودینامیکی مصرف گاز بیش از حد لازم می‌باشد بنابراین برای محاسبه بهتر مصرف گاز انجام شبیه سازی جریان گاز طبیعی ضروری به نظر می‌رسد. در این مطالعه فاصله نازل از سطح آزاد به عنوان متغیر در نظر گرفته می‌شود و با توجه به میزان کسر حجمی گاز پخش شده در مذاب بهترین حالت از لحاظ اختلاط بدست می‌آید. در این مطالعه از مدل اویلرین-اویلرین و مدل آشفتگی $k-\epsilon$ استفاده شده است
کلید واژه: کوره‌ی آند، ANSYS CFX، شبیه سازی.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول
۱	مقدمه
۴	فصل دوم
۴	فصل دوم
۴	مروری بر تحقیقات گذشته
۵	۲-۱- نخستین مطالعات
۵	۲-۲- ترمودینامیک اکسیداسیون و احیاء در تصفیه‌ی حرارتی
۵	۲-۲-۱- مرحله اکسیداسیون
۶	۲-۲-۲- مرحله‌ی احیاء
۷	۲-۳- کوره‌های تصفیه‌ی مس
۷	۲-۳-۱- کوره‌ی شعله‌ای
۷	۲-۳-۲- کوره‌ی دوار
۸	۲-۴- فرایند تصفیه‌ی حرارتی در کارخانه‌ی مس سرچشمه
۸	۲-۴-۱- مشخصات کوره‌ی آندی
۸	۲-۴-۲- عملیات تصفیه‌ی حرارتی
۹	۲-۴-۳- گازهای مورد استفاده برای احیاء
۱۱	فصل سوم
۱۱	روش تحقیق
۱۲	۳-۱- دینامیک سیالات محاسباتی (CFD)
۱۵	۳-۲- انتقال جرم بین فازها
۱۶	۳-۳- جریان چند فازی اویلرین-اویلرین:
۱۶	۳-۴- شرایط مرزی
۱۶	۳-۵- شرط مرزی فشار
۱۷	۳-۶- تنش سطحی
۱۹	۳-۷- مدل جریان نزدیک دیواره
۲۰	۳-۸- مدل‌های پیشنهادی برای جریان دو فازی سطح آزاد
۲۰	۳-۸-۱- دانسیته‌ی مرجع
۲۰	۳-۸-۲- مدل تلاطم
۲۱	۳-۸-۳- شرایط مرزی
۲۱	۳-۸-۴- اثرات دیواره بر جریان
۲۲	۳-۸-۵- شرایط اولیه
۲۳	۳-۸-۶- گام زمانی

۲۳	(y+) y plus ۳-۹
۲۴	۳-۱۰ بررسی جریان افشانه‌ای (disperse)
۲۴	۳-۱۱ نیروی دراگ بین فازی
۲۴	۳-۱۱-۱ انتخاب ضریب دراگ و تلاطم
۲۷	۳-۱۲ قطر میانگین برای حباب‌ها
۲۷	۳-۱۲-۱ معادلات مربوط به چسبندگی حباب‌ها
۲۸	۳-۱۲-۳ مدل‌های به هم پیوستگی
۲۹	۳-۱۳ روش‌های پیش بینی جریان آشفته
۳۰	۳-۱۳-۱ شرط مرزی ورودی (LES)
۳۰	۳-۱۴ معادلات حاکم در کوره‌ی آند
۳۰	۳-۱۴-۱ معادلات پیوستگی
۳۱	۳-۱۴-۲ معادلات مومنتم برای دو فاز پراکنده و پیوسته
۳۵	۳-۱۵ روش عددی
۳۵	۳-۱۶ روش مدل کردن جریان با نرم افزار ANSYS CFX 11
۳۷	۳-۱۷ اعتبار سنجی
۴۰	فصل چهارم
۴۰	ارائه یافته‌ها و نتایج
۴۱	۴-۱ هندسه‌ی مسئله
۴۱	۴-۲ دامنه‌ی سیال
۴۲	۴-۳ شبیه‌سازی فرایند اکسیداسیون
۴۵	۴-۴ بررسی حجم گازها برای عملیات احیا
۵۲	۴-۵ مقایسه یک تویر با دو عدد تویر روبروی یکدیگر:
۵۴	۴-۶ تغییر قطر
۶۲	۴-۷ کنترل مش
۶۳	فصل پنجم
۶۳	بحث و نتیجه گیری
۶۴	۵-۱ دستاوردها
۶۴	۵-۲ نتیجه گیری چرخش کوره در زوایای مختلف
۶۴	۵-۳ نتیجه گیری تاثیر قطر تویر بر راندمان احیا
۶۶	۵-۴ پیشنهادات برای ادامه‌ی کار
۶۷	پیوست ۱

فهرست شکل ها

صفحه	عنوان شکل
۵	تقدیر و تشکر.....
۱۸	۳-۱: نمایش سطح آزاد برای دو فاز مورد نظر.....
۲۲	شکل ۳-۲: نمایش سطح آزاد و توزیع فشار در آن.....
۳۷	شکل ۳-۳: هندسه کنورتور.....
۳۸	شکل ۳-۴: بردارهای سرعت سیال.....
۳۸	شکل ۳-۵: میزان تنش برشی در دیواره در $t = 13s$
۳۹	شکل ۳-۶: میزان تنش برشی در دیواره در $t = 14s$
۴۱	شکل ۴-۱: هندسه کوره در مجتمع مس سرچشمه.....
۴۲	شکل ۴-۲: دامنه سیال برای اندازه گیری کسر حجمی و سرعت.....
۴۳	شکل ۴-۳: کانتور کسر حجمی هوا در فشار ۳ بار در تویر گاز.....
۴۳	شکل ۴-۴: کانتور کسر حجمی هوا در فشار ۹ بار در تویر گاز.....
۴۴	شکل ۴-۵: کسر حجمی گاز در اثر تزریق گاز در فشارهای مختلف نازل.....
۴۴	شکل ۴-۶: سرعت به هم خوردگی سیال در اثر تزریق گاز در فشارهای مختلف نازل.....
۴۶	شکل ۴-۷: چرخش کوره حول محور خود و قرار گرفتن نازل در موقعیت های مختلف.....
۴۷	شکل ۴-۸: کانتور کسر حجمی گاز، هنگامی که تویر با قطر ۲ اینچ در صفحه صفر درجه است.....
۴۸	شکل ۴-۹: بردار سرعت سیال، هنگامی که تویر با قطر ۲ اینچ در صفحه صفر درجه است.....
۴۸	شکل ۴-۱۰: کانتور کسر حجمی گاز، هنگامی که تویر با قطر ۲ اینچ در صفحه ۳۵ درجه است.....
۴۹	شکل ۴-۱۱: کانتور کسر حجمی گاز، هنگامی که تویر با قطر ۲ اینچ در صفحه ۶۵ درجه است.....
۴۹	شکل ۴-۱۲: بردار سرعت سیال، هنگامی که تویر با قطر ۲ اینچ در صفحه ۶۵ درجه قرار دارد.....
۵۰	شکل ۴-۱۳: کانتور کسر حجمی گاز، هنگامی که تویر با قطر ۲ اینچ در صفحه ۸۵ درجه است.....
۵۰	شکل ۴-۱۴: بردار سرعت سیال، هنگامی که تویر با قطر ۲ اینچ در صفحه ۸۵ درجه است.....

- شکل ۱۵-۴: کسر حجمی فاز گازی در دامنه سیال در چرخش کوره و موقعیت مختلف تویر..... ۵۱
- شکل ۱۶-۴: سرعت سیال هنگام تزریق فاز گازی در چرخش کوره و موقعیت مختلف تویر..... ۵۱
- شکل ۱۷-۴: کانتور کسر حجمی گاز، هنگامی که از دو تویر با قطر ۲ اینچ استفاده شده است..... ۵۲
- شکل ۱۸-۴: بردار سرعت سیال، هنگامی که از دو تویر با قطر ۲ اینچ استفاده شده است..... ۵۳
- شکل ۱۹-۴: کانتور کسر حجمی گاز، هنگامی که از یک تویر با قطر ۲ اینچ استفاده شده است..... ۵۳
- شکل ۲۰-۴: بردار سرعت سیال، هنگامی که از یک تویر با قطر ۲ اینچ استفاده شده است..... ۵۴
- شکل ۲۱-۴: کانتور کسر حجمی گاز، هنگامیکه از تویر با قطر ۲۵ میلی متر استفاده شده است..... ۵۵
- شکل ۲۲-۴: بردار سرعت سیال، هنگامیکه از تویر با قطر ۲۵ میلی متر استفاده شده است..... ۵۶
- شکل ۲۳-۴: کانتور کسر حجمی گاز، هنگامیکه از تویر با قطر ۵۰ میلی متر استفاده شده است..... ۵۶
- شکل ۲۴-۴: بردار سرعت سیال، هنگامیکه از تویر با قطر ۵۰ میلی متر استفاده شده است..... ۵۷
- شکل ۲۵-۴: کانتور کسر حجمی گاز، هنگامیکه از تویر با قطر ۱۰۰ میلی متر استفاده شده است..... ۵۷
- شکل ۲۶-۴: بردار سرعت سیال، هنگامیکه از تویر با قطر ۱۰۰ میلی متر استفاده شده است..... ۵۸
- شکل ۲۷-۴: سرعت به هم خوردگی سیال در اثر تزریق گاز در قطرهای مختلف نازل..... ۵۸
- شکل ۲۸-۴: سرعت به هم خوردگی سیال در اثر تزریق گاز در قطرهای مختلف نازل بدون در نظر گرفتن قطرهای ۱۰۰ و ۷۵ میلیمتر..... ۵۹
- شکل ۲۹-۴: کسر حجمی فاز گاز در قطرهای مختلف نازل..... ۵۹
- شکل ۳۰-۴: کسر حجمی فاز گاز در قطرهای مختلف نازل بدون در نظر گرفتن قطرهای ۱۰۰ و ۷۵ میلیمتر..... ۶۰
- شکل ۳۱-۴: کسر حجمی گاز در سیال پس از ۲۵۰۰ تکرار..... ۶۰
- شکل ۳۲-۴: بردار سرعت سیال پس از ۲۵۰۰ تکرار..... ۶۱
- شکل ۳۳-۴: کسر حجمی گاز در مایع پس از ۱۰۰۰۰ تکرار..... ۶۱
- شکل ۳۴-۴: بردار سرعت در فاز مایع پس از ۱۰۰۰۰ تکرار..... ۶۲

فصل اول

مقدمه

مقدمه

فلز تولید شده حاوی ناخالصیهایی است که منشاء آنها ممکن است از سنگ معدن، فلاکس یا سوخت باشد. هر فلزی بر حسب خصوصیات مفیدش ارزشیابی می‌شود، مثلاً استحکام مکانیکی، سختی، فرم پذیری، جرم مخصوص، نقاط ذوب و جوش، خصوصیات حرارتی و الکتریکی و... تمام این خواص تحت تاثیر حضور عناصر ناخالصی خواهند بود. در بعضی موارد حتی مقادیر بسیار ناخالصیها ممکن است تا میزان قابل توجهی یک خصوصیت فلز را تحت تاثیر قرار دهد. یک ناخالصی ممکن است از نظر یک خصوصیت فلز قابل اغماض باشد، ولی از نظر خصوصیت دیگر مهم باشد، به هر حال برای تصفیه ی فلزات روش‌های مختلفی وجود دارد که یکی از آنها تصفیه ی حرارتی می‌باشد [۲۱].

فرایند دمش هوا یا هوای غنی شده با اکسیژن با فشار بالا مدتهاست که به عنوان راه حل مسائلی نظیر بسته شدن تویرها و اختلاط کم شناخته شده است، اما موج دار شدن حمام مورد تزریق و ترشح زایی آن در فشارهای تزریق بالا بزرگترین مانع در راه افزایش فشار تخلیه ی گاز بدرون مذاب به میزان قابل توجه است. افزایش فشار تزریق باعث ایجاد آشفته گی غیر قابل کنترل حمام مذاب، موج دار شدن آن و پرتاب شدن قطرات و ذرات به بیرون از کوره و در نتیجه افزایش تلفات مکانیکی مس در سرباره و تلفات مستقیم آن خواهد گردید. برای دستیابی به شناخت دقیق در مورد دینامیک سیالات و حرکت مذاب در سیستم هایی که تزریق گاز در آنها انجام می شود حباب و حباب سازی یکی از مسائل بسیار مهم در

بسیاری از فرایندهای فیزیکی و صنعتی می باشد و در فرایندهایی که با تزریق در ارتباط هستند، این مسئله نقش مهمی را ایفا می کند. از زمانیکه مبدل پیرس - اسمیت به صنایع غیر آهنی معرفی شده است زمانی حدود یک قرن سپری شده است ولی در طی این زمان طولانی تحقیقات انگشت شماری در مورد جنبه های مهندسی و شناخت کلی فرایند تزریق صورت گرفته است. محصول مرحله کنورتر، مس بلیستر (با حداقل عیار ۹۸/۴ درصد) می باشد که در کوره آندی تصفیه حرارتی میشود تا با از دست دادن ۰/۱ درصد گوگرد باقیمانده خود، برای ریخته گیری مهیا گردد. در ذوب مس سرچشمه از دو کوره های آندی به شکل استوانه، طول ۹ m و قطر داخلی ۴ m استفاده می شود، هر کدام از کوره ها مجهز به یک مشعل گازی، یک روزنه برای نمونه گیری و تویرهای برای دممش هوا و سپس دممش گازی می باشد.

در اینجا سعی شده است با شبیه سازی دو فازی، تزریق گاز بدرون مذاب میزان پخش فاز گازی شکل، مورد بررسی قرار گیرد و با بررسی میزان پخش در حالت های مختلف بهترین حالت از لحاظ اختلاط دو فاز بدست آید.

فصل دوم

مروری بر تحقیقات گذشته

۱-۲- نخستین مطالعات

نخستین مطالعات در این زمینه توسط Themelis و همکارانش انجام گرفته، که نتایج آن به صورت ارائه ارتباطی میان جریان دمش و حجم کوره عرضه گردیده است. در نظر نگرفتن عملگرهای تعیین کننده نظیر میزان پر شدگی حمام و یا میزان فرورفتگی تویرها در مذاب باعث شده است که نتایج بدست آمده و ارائه گردیده توسط این محققین با واقعیات جاری در صنعت، تطابق نداشته باشد. اولین مطالعات مدون در زمینه حباب سازی توسط Ashman و همکارانش انجام گردیده است. آنها نتایج در خور توجهی مانند اثر مستقیم ابعاد دمنده، حجم جریان سیال، فرایندهای انتقال حرارت و سرعت اختلاط حمام بر روی حباب سازی و مکانیزم رشد بحرانی آن و جدا شدن آن از دمنده‌ها را ارائه نمودند که راهگشای مطالعات بعدی در این زمینه است.

۲-۲- ترمودینامیک اکسیداسیون و احیاء در تصفیه‌ی حرارتی

هدف اولیه‌ی تصفیه‌ی حرارتی، گوگرد زدایی از مس خام مذاب است تا از تولید مک و حفره به هنگام انجماد جلوگیری کند [۳]. برای رسیدن به این هدف ابتدا اکسیداسیون توسط دمش هوا در زیر سطح مذاب انجام می‌گیرد و سپس با استفاده از اعمال احیاء کننده، عمل احیاء انجام می‌شود.

۱-۲-۲- مرحله اکسیداسیون

در این مرحله هوا توسط لوله‌هایی به زیر سطح مذاب دمیده می‌شود تا مقدار اکسیژن کاهش یابد. عمل تصفیه معمولاً در درجه حرارت ۱۲۰۰ درجه سانتیگراد صورت می‌گیرد که اکسیژن در مذاب بصورت محلول می‌باشد، ولی اگر دما پایین بیاید اکسیژن بصورت ترکیب Cu_2O در می‌آید [۲]. در عمل میزان اکسیژن موجود در مس از روی مقطع شکست نمونه‌هایی که از مذاب برداشته می‌شود، مشخص می‌گردد [۴و۲].

۲-۲-۲- مر حله ی احیاء

بطور کلی روند احیاء مس، بدین صورت است که ابتدا عملیات احیاء مس با فرو بردن تنه‌های درخت درون مذاب صورت می‌گرفت، ولی چون در بسیاری از نقاط، مس آندی محصول نهایی بود، لذا احیاء مس توسط تزریق گازهای احیاء کننده از طریق تویرها در زیر سطح مذاب، جایگزین آن شد. مس احیاء شده توسط تنه درخت همیشه دارای مقداری Cu_2O می‌باشد و همچنین مقرون به صرفه نیست و از جهاتی نیز خطرناک می‌باشد، ولی در عوض استفاده از گازهای هیدروکربنی بسیار ساده و اقتصادی تر خواهد بود. ضمن اینکه تزریق این گازها سبب ایجاد تلاطم در مذاب شده و ضمن انتقال بهتر و سریعتر گاز، سبب همگن شدن مذاب از نظر دما و ترکیب شیمیایی می‌شود و مس تولیدی حاوی اکسید مس کمتری می‌باشد. متاسفانه راندمان استفاده از این گازها پایین است (۳۵٪-۲۵٪) که از دلایل آن می‌توان به عوامل زیر اشاره کرد:

۱- تعداد ناکافی یا نامناسب تویرها

۲- نامناسب بودن سرعت دمش گاز تزریقی (دبی گاز)

۳- محل قرار گرفتن تویرها در زیر سطح مذاب

به همین علت مقدار گاز احیایی در عمل، چند برابر مقدار استوکیومتریکی می‌باشد [۴]. برای اکسیژن زدایی مس آندی از ترمودینامیک سیستم سه تایی $Cu - H - O$ استفاده می‌شود. البته اکسیژن می‌تواند با کربن و مونواکسید کربن نیز ترکیب شود، اما کربن در مس زیاد حل نمی‌شود. در پایان از احیاء بیش از حد جلوگیری می‌شود، زیرا وجود مقدار کمی اکسیژن در مس، روی خواص الکتریکی بی‌تاثیر بوده، ولی با اکسید کردن ناخالصیها از اثرات مضر آنها می‌کاهد، لذا وجود این مقدار اکسیژن در مس تا حدودی مفید هم می‌باشد [۴ و ۲]. یکی دیگر از مزایای وجود مقداری اکسیژن در مذاب، کاهش میزان حلالیت هیدروژن بطور قابل توجهی در مس می‌باشد. میزان حلالیت هیدروژن از مذاب به جامد بطور شدید کاسته می‌شود و اتم‌های هیدروژن خارج شده از شبکه به مولکول H_2 تبدیل شده و از محیط خارج می‌گردند، ولی در هنگام انجماد مقداری از مولکولها که فرصت خارج شدن را نداشته اند تولید مک می‌نمایند. بنابراین برای بر طرف نمودن این مشکل اساسی، مقداری اکسیژن در مس باقی می‌گذارند [۲]. در اینجا برای شبیه سازی فرایندهای اکسیداسیون و احیاء، واکنش بین فازهای مختلف در نظر گرفته نشده است و میزان اختلاط بین دو فاز مایع و گاز به عنوان معیاری برای بالا بودن راندمان اکسیداسیون و احیاء در نظر گرفته شده است.

۳-۲- کوره‌های تصفیه‌ی مس

کوره‌های تصفیه‌ی مس دارای ظرفیت زیاد می‌باشند و درجه حرارت را در این کوره‌ها بخوبی می‌توان کنترل کرد. در تصفیه‌ی مس، اکثراً از کوره‌های شعله‌ای و یا کوره‌های دوار استفاده می‌شود.

۱-۳-۲- کوره‌ی شعله‌ای

این کوره یکی از معمول‌ترین کوره‌ها برای تصفیه‌ی مس می‌باشد و کاملاً شبیه کوره‌هایی است که در تهیه‌ی مات از آن استفاده می‌شود. ظرفیت این کوره‌ها حدوداً ۳-۴ تن مس به ازای هر متر مربع، سطح کف آن است و اکثراً با ظرفیت حدود ۲۰-۵۰۰ تن ساخته می‌شوند. کف کوره‌ها همواره از آجر سیلیسی و یا ماسه سیلیسی و جداره‌ی آن از آجرهای سیلیسی و سپس منیزیتی پوشانده شده است. طول این کوره‌ها ۱۰-۲۰ متر و عرض آن ۳-۶ متر است. در دیوار جانبی کوره، تعدادی دریچه وجود دارد که عمل بارگیری و احیاء از طریق آنها انجام می‌گیرد.

زمان تصفیه‌ی این کوره‌ها بسته به ظرفیت آنها، بین ۱۲-۲۴ ساعت می‌باشد. راندمان حرارتی این کوره‌ها بسیار کم بوده و برای کوره‌ای با ظرفیت زیاد، به حدود ۱۵-۲۰ درصد می‌رسد و در مورد کوره‌های کوچک این راندمان از حدود ۸-۱۲ درصد تجاوز نمی‌کند [۲].

۲-۳-۲- کوره‌ی دوار

این کوره‌ها بشکل استوانه‌ای بوده و حول محور خود قابل چرخش هستند. شعله از یک طرف وارد شده و پس از عبور از استوانه، از سر دیگر خارج می‌شود. داخل کوره از نسوز منیزیتی در قسمت کف پوشانده شده و سقف کوره معمولاً از آجر سیلیسی است. طول این کوره‌ها حدود ۵-۱۲ متر و ظرفیت آنها بین ۲۵-۳۰۰۰ تن تغییر می‌کند. این کوره‌ها از نظر حرارتی بیشتر مقرون بصرفه بوده و با چرخش آن می‌توان مذاب را کاملاً به هم زد و بدین ترتیب سرعت عملیات اکسید کردن و یا حذف اکسیژن را بالا برد و به همین دلیل زمان تصفیه‌ی در این کوره‌ها معمولاً کمتر از کوره‌ی شعله‌ای بوده و در حدود نصف زمان صرف شده برای شعله‌ای است. زمان تصفیه در این کوره‌ها در حدود ۳-۸ ساعت می‌باشد [۵۲].

۴-۲- فرایند تصفیه‌ی حرارتی در کارخانه‌ی مس سرچشمه

۴-۲-۱- مشخصات کوره‌ی آندی

این کوره که از نوع پیرس- اسمیت و دوار می‌باشد، جهت نگهداری مذاب مس تا تکمیل شارژ و انجام عملیات پالایش بر روی مذاب و در نهایت ریخته‌گری مذاب، استفاده می‌شود. طول این کوره ۹/۱۴ متر و قطر داخلی آن ۴/۲۶ متر و ظرفیت آن جهت پالایش ۲۴۰-۲۳۰ تن می‌باشد. هر کوره مجهز به ۶ تویر می‌باشد که در هر سیکل فقط از دو تای آن هوا یا گاز دمیده می‌شود. قطر لوله اصلی تویرها ۲ اینچ و قطر لوله تویرهایی که در هر سیکل باید تعویض گردند ۱/۲۵ اینچ می‌باشد. این تویرها هنگام دمش با گاز (اکسیداسیون یا احیاء) بایستی حدوداً ۳۸-۳۰ سانتیمتر زیر سطح مذاب قرار گیرند.

۴-۲-۲- عملیات تصفیه‌ی حرارتی

عملیاتی که در واحد ریخته‌گری کارخانه مس سرچشمه بعد از شارژ کامل کوره انجام می‌گیرد، عبارتند از:

۱- سرباره‌گیری

۲- اکسیداسیون

۳- احیاء

۴- ریخته‌گری

بعد از شارژ نمودن کوره آندی به علت عدم سر باره‌گیری کامل در کوره‌های کنوتور، مقداری سر باره همراه مس بلیستر به کوره آندی منتقل می‌گردد که اولین کار انجام شده روی مذاب، گرفتن سر باره و برگرداندن آن به کنورتور است. سپس جهت حذف گوگرد موجود در مذاب از طریق تویرها هوا دمیده می‌شود. زمان لازم برای انجام اکسیداسیون بستگی به مقدار گوگرد موجود در مذاب دارد و بطور متوسط در حدود یک ساعت می‌باشد. تشخیص پایان اکسیداسیون به دو طریق ممکن است:

۱- بدون نمونه‌گیری

الف) کوتاه شدن طول شعله

ب) رنگ دود خروجی به سفید متمایل می‌شود

ج) تغییر رنگ شعله به رنگ بنفش در بالای دهانه کوره

۲- با استفاده از نمونه گیری

بعد از اکسیداسیون مس بلیستر، از کوره نمونه گیری می‌شود. سپس نمونه را می‌شکنند. اگر عمل اکسیداسیون کامل انجام شده باشد، سطح مقطع شکست به صورت قرمز آجری خواهد بود. بعد از اتمام عملیات اکسیداسیون، عملیات احیاء شروع می‌شود که زمان لازم برای احیاء بستگی به مقدار اکسیژن موجود در مذاب دارد. هر چه این مقدار بیشتر باشد، زمان عملیات احیاء طولانی تر خواهد بود و بطور متوسط در حدود ۹۰ دقیقه می‌باشد. تشخیص پایان عملیات احیاء نیز به دو طریق ممکن است:

۱- بدون نمونه گیری:

الف) رنگ شعله در اطراف شعله اصلی خروجی از دهانه، سبز رنگ خواهد بود.

ب) طول شعله بلند تر می‌شود

ج) دود بصورت حلقوی شکل خارج می‌شود

۲- با استفاده از نمونه گیری

نمونه گیری بعد از احیاء از سطح مذاب انجام می‌شود. سطح مقطع نمونه بعد از احیاء، پس از شکست به رنگ قرمز روشن و حاوی ذرات براق کریستالی است.

۳-۴-۲- گازهای مورد استفاده برای احیاء

۱-۳-۴-۲- (LPG)

این گاز که مخلوطی از پروپان و بوتان می‌باشد، توسط تانک‌هایی در محل ذخیره سازی ذخیره می‌شود. فشار این گاز در هنگام احیاء ۳۰-۴۰ psi می‌باشد و به ازاء هر تن مس تولیدی ۱۲-۲۴kg از این گاز مصرف می‌شود.

۲-۳-۴-۲- گاز طبیعی

ایران پس از روسیه دارای بزرگترین ذخائر گاز در جهان است و این بدان معنا است که کشور ایران دارای پتانسیل عظیمی برای توسعه گاز می‌باشد. مصرف گاز طبیعی در بخش‌های مختلف کشور بدین صورت است که در چند سال اخیر بخش نیروگاهی با ۳۷/۷ درصد از کل سهم مصرف گاز طبیعی، بزرگترین مصرف کننده گاز طبیعی در کشور است و بخش خانگی - تجاری با متوسط سهمی به میزان ۳۳/۸ درصد و بخش صنعت با ۲۸/۵ درصد، در مراتب بعدی مصرف قرار گرفته‌اند [۶].

در حالی که ایران دومین کشور از نظر ذخائر گاز می‌باشد، اما از نظر تولید گاز در جهان در رتبه هشتم قرار دارد. با توجه به مطالب بالا و برخوردار شدن منطقه سرچشمه از نعمت گاز طبیعی، در کارخانه مس سرچشمه استفاده از گاز طبیعی و جایگزین نمودن آن بجای گاز مایع جهت احیاء انجام شده است. این گاز با دبی $2600-2900 \frac{m^3}{hr}$ به درون کوره دمیده می‌شود. در اینجا فشار خروجی گاز از تویر ۳۰ psi لحاظ می‌گردد و در پایان شبیه سازی، دبی خروجی گاز چک می‌گردد که در شرایط نرمال، حدود $\frac{m^3}{hr}$ ۲۳۰۰ به دست می‌آید.